

Beoordeling van pand Borne 46 te Schijndel

Inleiding:

Beoordeling van het pand op de aanwezigheid van onderdelen en elementen zowel aan de buitenkant als binnen om vast te stellen of het pand als cultuurhistorisch waardevol kan worden aangemerkt.

Onderstaande bevindingen zijn genoteerd naar aanleiding van het bezoek ter plaatse op 15-02-2022.

Aanwezig:

mevr. Fleur van Heertum	initiatiefnemer
dhr. Rik Pierlo	initiatiefnemer
dhr. Christian Manders	Arceau ontwerpers
dhr. Frans v.d. Veerdonk	adviserend lid monumentencommissie
dhr. Wim Bekkers	adviserend lid monumentencommissie groen
dhr. Harrie Boot	adviserend lid monumentencommissie
dhr. Mark van den Broek	gemeente Meierijstad

Beschrijving:

Het pand betreft waarschijnlijk in aanleg gebouwd als een kortgevelboerderij, bouwdatum niet meer te achterhalen zonder bouwhistorisch onderzoek, en is gebouwd met het woongedeelte gericht naar het veld. In een latere periode, tussen 1900 en 1920 is het woongedeelte over de volle breedte met enkele meters uitgebreid en weer later is ook het stalgedeelte met een aantal meters verlengd. De boerderij is tijdens de eerste verlenging aan het voorhuis ook verbouwd naar een langgevelboerderij. De linker- en rechterzijgevel alsmede de achtergevel noord is gemetseld in een kruisverband waarbij opgemerkt dat de raam- en deuropeningen in deze achtergevel zich veelal niet meer op de oorspronkelijke plaats bevinden. Eind jaren '50 begin jaren '60 van de vorige eeuw is de voorgevel-zuid geheel vernieuwd en opgetrokken uit strengpers bakstenen in steens-verband met een brede voeg. Ook hier zijn de raam en deuropeningen niet meer oorspronkelijk en zijn aangepast aan de mode van de '60-er jaren van de vorige eeuw. In de beide zijgevels zijn nog vlechtingen aanwezig. De schoorsteen op het dak bevindt zich op de juiste plaats. Het gehele dak met wolfseinden is gedekt met riet en heeft aan de voorzijde 10 rijen blauwgesmoorde muldenpannen.

De gebintconstructie is niet meer aanwezig en de gebinten zijn vervangen door stalen liggers met ronde stalen dragers. Op de zolder staan op deze stalen liggers nog gedeeltelijk de restanten van de gebinten maar ook later getimmerde spantbenen, de gordingen zijn origineel maar erg slecht en dienen vervangen te worden.

De brandgevel tussen voor- en achterhuis is voor een klein deel nog aanwezig en bestaat zongedroogde stenen. De schouw op de zolderverdieping is vrij origineel en is gemetseld van ijsselstenen en bevindt zich op de oorspronkelijke plaats.

De potstal is verdwenen en heeft plaats gemaakt voor een open stalgedeelte met een vrij moderne stalindeling.

De indeling van het voorhuis is totaal niet meer origineel en er is geen kelder en opkamer meer aanwezig. De schouw heeft plaats moeten maken voor een moderne schouw maar dit zou hersteld kunnen worden. Op de zolder verdieping bevindt zich nog de oorspronkelijke schouw. In alle gevels bevinden zich grote scheuren die op enkele plaatsen centimeters verspringen. Vooral een grote horizontale lengtescheur in voorgevel-zuid is gevaarlijk te noemen evenals wat kleinere horizontale lengtescheuren in het metselwerk van de achtergevel-noord. In feite schrankt het gehele stalgedeelte met een gedeelte van het voorhuis in noordelijke richting en begint gevaarlijk over te hellen.

Bevindingen:

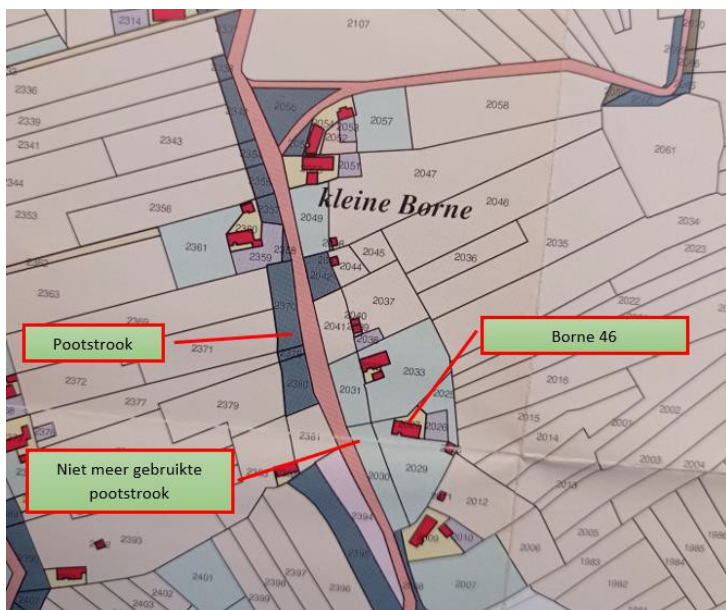
Mede gelet op de gevaarlijke horizontale lengtescheuren in voor- en achtergevel, het nieuwe metselwerk in de voorgevel (steens verband, strengpers stenen), geen gebintconstructie meer aanwezig, het gevaarlijk overhellen van het pand in noordelijke richting en het ontbreken van een originele indeling van voorhuis en stalgedeelte kan op basis hiervan worden gesteld dat het pand NIET meer cultuurhistorisch waardevol is en alleen de massa van het gebouw en de plaats en richting van het gebouw bij nieuwbouw gehandhaafd dienen te worden.

Ik adviseer om het pand te slopen, archeologisch onderzoek ter plaatse te verrichten en in de geest van deze boerderij nieuwbouw te plegen, waarbij het schetsontwerp dd. 30-01-2022 met nummer 210803.SO2 als basis kan dienen met dien verstande dat er in mijn optiek in dit schetsontwerp wel erg grote raamvlakken in de voorgevel gaan ontstaan. Metselwerk buitengevels uitvoeren in kruisverband met smalle voeg, kozijnen in koppenmaat uitvoeren.

Harrie Boot

Groen:

Tijdens het bezoek is 'het recht op voorpoot' besproken. Deze stroken zijn gelegen aan de voorzijde van het erf, parallel met de weg en zijn nog steeds te herkennen. In de uitvoering vraagt de commissie dan ook aandacht voor deze bijzondere cultuurhistorische waarden die op deze locatie nog aanwezig zijn of hersteld kunnen worden. Momenteel beperkt dit recht van voorpoting zich tot de wegberm, als laatste relict van de pootstrook. Het pootrecht in de wegberm wordt momenteel niet benut: er staan voor het perceel géén bomen. Echter, de oude pootstrook bevond zich oorspronkelijk óók op de plek van het huidige erf en had daar breedte van ca 7-10 meter, parallel aan de openbare weg. Oorspronkelijk waren dergelijke stroken begroeid met geriefhout wat gebruikt kon worden allerlei doeleinden. Het is zeer goed mogelijk om deze strook opnieuw zichtbaar en herkenbaar te maken, als onderdeel van de toekomstige erf-/tuininrichting, bijvoorbeeld door de oorspronkelijk vorm terug te brengen en door bij de inrichting passende soorten toe te passen: inheemse soorten in de vorm van een kruidachtige onderlaag met daarin een aantal oude geriefhoutsoorten. Zowel door het opnieuw gaan gebruiken van het pootrecht in de wegberm als met het reconstrueren van de pootstrook op het erf wordt cultuurhistorisch fenomeen weer in ere hersteld.

Wim Bekkers